

Få platser har en sådan laddning

KRÖNIKA. Fotot är i sig inte så märkvärdigt – en grupp unga människor på gräsmattan i Seminarieparken framför lärarhögskolans byggnad. Det är årtalet och underrubriken som säger mest: ”grupporträtt, elever i Norska gymnasiet 1945”.

Under de senaste månaderna har jag och Uppsalaförfattaren Magnus Alkarp varit rätt upptagna med arbetet på en kommande utställning om Uppsala under krigsåren, Skuggor och Ljus, som öppnar på Upplandsmuseet i februari. Det var där vi hittade fotot, i museets samlingar. Och blev återigen påmind om hur platser i den egna staden är laddade med historia och mening – och innebörder som man kanske inte genast ser.

***

”**Norska gymnasiet**” var en skola för flyktingar från det nazistockuperade Norge. Det var på Lärarhögskolan i Uppsala man fann en fristad, godkänd av norska exilregeringen i London, och kunde fortsätta sina studier. De svenska nazisterna var mycket upprörda över de norska flyktingarnas agitation mot nazism och för ett fritt Norge och försökte gång på gång provocera dem till olika konfrontationer, inte minst här i Uppsala. Gräsmattan i parken blir där, 1945, den plats där bildningen som motstånd mot fascismen blir fångad på bild.

***

Just Seminarieparken, som varit föremål för så mycket debatt, har en sådan historia att man borde vara mycket försiktig med att sätta spaden i marken just där. Som Magnus Alkarp flera gånger påpekat är själva parken från början ett symboliskt projekt. Det är inte en slump att den anlades 1916, under pågående världskrig, som en ”bildningsträdgård” för vad man kunde odla, vilka växter som man skulle känna till. Alkarp har också skrivit om den mycket starka symboliken i Carl Eldhs staty Innoscens som står i parken framför huvudbyggnaden. Där en del vid en flyktig blick kanske bara ser en undergiven kvinnogestalt ville konstnären att de blivande lärarna skulle se en flicka låst i blygsel och brist på tilltro till sin egen förmåga – som Alkarp skrivit handlade utmaningen om att få henne att höja blicken och se.

***

Jag skulle tro att få platser i staden har en sådan laddning vad det gäller kamp för demokrati och kunskap som denna park. I det historiska materialet dyker den upp gång på gång – anlagd som symbol för kunskap samtidigt som masslaktens pågår ute i Europa, startpunkt för den massiva bildningssatsning som skulle lyfta Sverige, hem för flyktingar undan nazismen. Att släppa in grävskoporna, stycka marken och bygga bort själva den öppna parken står för i både konkret och historisk bemärkelse skulle vara en enorm symbolisk markering av ett helt annat slag. Vårt förslag är ett annat. Riv staketet och gör om Seminarieparken till en Demokratipark – där vi kan påminna oss staden Uppsalas insatser för ljus och bildning.

Vad säger ni om det?

Av: Ola Larsmo ola.larsmo@unt.se

UNT 2012-01-22